

ORGAN OKRĘGU ŚLĄSKIEGO ZW. DUKARZY I POKR. ZAW. W POLSCE

NUMER 4

KATOWICE, 1 KWIETNIA 1927

ROK I

Nowa umowa cennikowa Okręgu Śląskiego

W czwartek, dnia 31 marca odbyło się szóste i ostatnie posiedzenie Komisji taryfowej, obradującej począwszy od dnia 6-go marca (przez łączną ilość godzin 29) nad zmianą naszej taryfy, która z dniem 31-go marca br., straciła swą ważność.

Ponieważ jest niemożliwym, ażeby tutaj na łamach naszej gazety cały przebieg układów szczegółowo i dosłownie podać, wobec tego ograniczam się do podania ważniejszych zmian osiągniętych przez nową taryfę i wchodzących w życie z dniem 1-go kwietnia br.

I. Płaca:

Od poniedziałku, 4-go kwietnia aż do soboty, 28-go maja obowiązuje następujące minimum tygodniowe:

a) dla zecera ręcznego: Klasa E (żonaci) 86,— zł.; kl. D. (powyżej lat 24) 77,40 zł.; kl. C. (od 21-24 lat) 68,80 zł.; kl. B. (do 21 r.) 60,20 zł.; kl. A. (w pierwszym roku po wyuczeniu) 51,60 zł.

b) dla zecera maszynowego: kl. E. 107,50 zł.; kl. D. 96,75 zł.; kl. C. 86,00 zł.; kl. B. 75,25 zł.; kl. A. 64,50 zł.

Od poniedziałku, 30-go maja aż do odwołania obowiązuje następ. minimum tygodniowe:

a) dla zecera ręcznego: kl. E. 88,00 zł.; kl. D. 79,20 zł.; kl. C. 70,40 zł.; kl. B. 61,60 zł.; kl. A. 52,80 zł.

b) dla zecerów maszynowych: kl. E. 110,00 zł.; kl. D. 99,00 zł.; kl. C. 88,00 zł.; kl. B. 77,00 zł.; kl. A. 66,00 zł.

c) dla personelu pomocniczego podwyższa się płace (wyszczególnione w starej taryfie) o 10 proc. jednakże włącznie z otrzymanymi dotychczas dodatkami drożyznianiami.

d) dla uczniów reguluje się płacę w stosunku proc. 10, 20, 30, 40 (jak dotychczas), klasy B zecera ręcznego.

e) dla Bielska obniża się powyższe płace o 5 proc., dla Cieszyna o 10 proc. — o ile jeszcze w tej sprawie nie nastąpi inne rozstrzygnięcie przez Komisję taryfową.

(Obniżenie dotychczasowego zarobku na podstawie nowego podziału klas jest niedopuszczalne.)

II. Czas pracy:

wynosi jak dotychczas 47 godzin tygodniowo. — W sobotę przed Wielkanocą oraz w sobotę przed Zielonemi Świątkami i w dzień Wigilii Bożego Narodzenia wynosi czas pracy 6 godzin.

III. Nadgodziny, dodatek niedzielny, świąteczny i nocny:

Nadgodziny wynagradza się jak dotychczas, za pracę niedzielą lub świąteczną dolicza się 75 proc. dodatku (dotychczas. za regularną 75 proc., za nieregularną 50 proc.); dodatek wieczorny i nocny bez zmiany.

IV. Urlopy:

Urlopy przyznaje się pracownikowi jak dotychczas z tą tylko zmianą, że po 10 latach pracy w jednym i tym samym zakładzie otrzyma pracownik 15 dni urlopu (dotychczas 14 dni); dniem wyrównowym (Stichtag) jest 1 lipiec (dotychczas 1 kwietnia).

V. Skala uczniów:

Uczniów wolno trzymać: do 4 towarzyszków 1 ucznia; od 5—8 towarzyszków 2 uczni. (Dalej jak dotychczas).

IV. Osobne przepisy dla zecerów maszynowych:

Zasadniczych zmian nie zdołano przeprowadzić.

VII. Osobne przepisy dla maszynistów:

Również i tu bez zasadniczych zmian.

Stereotyperom płaci się 5 proc. dodatku od tygodniówki na ubranie robocze (tak samo jak maszynistom).

VIII. Dopisek:

1) Pracobiorcom, których obowiązuje niniejsza taryfa, wolno tylko w tych drukarniach pracować, w których się ściśle przestrzega niniejszą taryfę.

Również pracodawcom nie wolno zatrudniać pracownika z pominięciem warunków taryfowych.

2) Organizacje pracobiorców osobiście odpowiadają za dokładne przestrzeganie warunków niniejszej umowy przez swych członków, (w szczególności za ewent. łamanie kontraktu wypowiedzenia pracy).

IX. Ważność taryfy:

Ważność taryfy upływa 31-go marca 1929 r.; obowiązuje więc na przeciąg 2 lat.

Wypowiedzenie ważności taryfy jest kwartalne; w razie wypowiedzenia należy najpóźniej do 30 dni od dnia wypowiedzenia wręczyć obopólnie wnioski, dotyczące ewentualnych zmian w taryfie. Później wpływające wnioski nie będą uwzględniane.

*

W Komisji taryfowej zasiadali ze strony pracobiorców następujący koledzy: Patalong, Strzódka, Fojcik — z Polskiego Związku Drukarzy, Oddział

Katowice, Sypta, Stachura i Sobek — Oddział Bielsko; Vogler, Kwaśniok — Verband D. Buchdr.; Ewert, Heppner — „Gutenberg-Bund”. Przewodnictwo prowadził p. Neumann, właśc. drukarni, zastępcą był kol. Kwaśniok. Sekretarzami byli: ze strony pracodawców p. Stróżyk, a ze strony pracobiorców kol. Fojcik. — Pracodawcy byli na pertraktacjach licznie zastąpieni, a zwłaszcza w niedzielę 6-go marca było ich 12-tu. Między nimi z Cieszyna pp. Mitrega i Szulc, z Bielska p. Handl. Obecny był również p. poseł Roguszczyk (Śląski Głos Poranny, Katowice).

Przebieg pertraktacji nie był bardzo spokojny. Przypomnieć należy, że pracodawcy, korzystając z wypowiedzenia cennika, wnieśli również zmiany najważniejszych naszych pozycji i to zmiany całkiem nie umiarkowane; żądali między innymi: stosowanie 48-godz. tygodnia pracy, obniżenie procentu za nadgodziny, a nawet zaprowadzenia nadgodzin regularnych po 1 godz. dziennie za odszkodowaniem 10 proc.; zmniejszenie procentu za godziny wieczorne i przyszanie za szychę nocną tylko 17 proc. dodatku (dotychczas około 35 proc.); zmniejszenie dodatku za pracę niedzielna i świąteczną; obniżenie procentu z 25 proc. na 20 proc. dla zecerów maszynowych; powiększenie skali uczni itd.

Mieliśmy więc walkę trudną, bo podwójną: z jednej strony najpierw musieliśmy wszelką energię wyłożyć, aby odprzeć zamachy pryncypałów na nasze dotychczasowe zdobycze, a z drugiej zaś strony zacięcie walczyć o każdą poprawkę cennika. Nie brakło też przy tej sposobności scen burzliwych, niekiedy nawet osobistych zaczepki i nieraz już się zdawało, że do końca nie dojdziemy, że w naszej Wspólnocie Pracy nastąpi „bezkrólowie”, jutro czy później sam pryncypał będzie rządził i każdy z nas sam sobie będzie bronił swych praw zawodowych i społecznych.

Tak się nie stało. Mamy „króla” — cennik, któregośmy sobie sami wybrali. Ale cóż, kiedy ten „król” 2 mocarstwom zaprzysiągł. I zazdrośnie się pytamy: które z tych mocarstw on więcej kocha, któremu on się bardziej przysłużył? **Fojcik.**

Z życia organizacyjnego

Katowice. W sobotę, dnia 19. III. b. r. odbyło się posiedzenie zarządu przy udziale 6 członków zarządu. Przewodniczył prezes kol. Patalong. Po przyjęciu protokołu z ostatniego posiedzenia, przewodniczący odczytał nadesłane listy Zarządu Głównego. Zdał on również sprawozdanie z posiedzenia Wspólnoty Pracy, nad którym wyłoniła się krótka dyskusja. Następnie omawiano zmianę najważniejszych punktów naszej taryfy. Sprawę kol. Staszczaka i Szczęsnego z Cieszyna odłożono aż do porozumienia się z Oddziałami Bielskim i Cieszyńskim. Po rozpatrzeniu wniosków o przyjęcie do Związku zgłoszonych kandydatów i załatwieniu innych spraw uchwalono Nadzwyczajne Walne Zebranie Oddz. Katowickiego na sobotę, dnia 9. kwietnia br. godz. 7-mą wiecz. Do porządku dziennego dołączono jako pkt. 7: Uregulowanie składki i świadczeń. Na tem przewodniczący zamknął posiedzenie.

Poznań. Okręg Pozn.-Pomorski odbył w lutym br. swe Roczne Walne Zebranie. Nieomal 5 godzin trwały obrady pod przewodnictwem kolegi Chałupki Konstantego. Pomimo trudnych warunków wśród których pracować musiał Zarząd w ub. roku, może Okręg Poznańsko-Pomorski pochlubić się różnymi pozytywnymi wynikami swej pracy.

Mianowicie: uzyskano w ciągu roku 10-procentową podwyżkę zarobków, przeprowadzono dwie konferencje przedstawicieli okręgów zachodnich, w rezultacie których Okręg Bydgoski przyłączył się do Poznańskiego, przyczyniono się do wprowadzenia kas zapomogowych w całym Związku, powołano do życia Komisję kulturalno-oświatową, która systematyczny sposób pracuje nad zaspokojeniem potrzeb kulturalnych i oświatowych członków. Niemniej owocną pracą cieszyły się poszczególne sekcje: Klub Maszynistów oraz Klub Składaczy Maszynowych. —

Osobną rubryką w działalności Okręgu, to kas zapomogowe, bowiem przeszło 60% ogóln. dochodu pochłonęły zapomogi dla bezrobotnych, chorych, inwalidów i pogrzbowe. Bezrobocie w ub. roku było dość poważne. W dniu 1 stycznia 1927 r. było zarejestrowanych 84 bezrobotnych, liczebność zmniejszyła się jednak do dnia 1 stycznia 1927 r. do 31. — Z powyższego krótkiego streszczenia działalności Okręgu Poznańsko-Pomorskiego w ubiegłym roku sprawozdawczym widzimy, że pomimo różnych zamachów na jego całość ze strony pryncypałów, Okręg wykazał żywą działalność i — kłamiemy nadzieję — w niedalekiej przyszłości przyniesie nam wiele korzyści. Nie mniejż nadzieję — w niedalekiej przyszłości przyniesie nam wiele korzyści. Nie mniejż nadzieję — w niedalekiej przyszłości przyniesie nam wiele korzyści. Nie mniejż nadzieję — w niedalekiej przyszłości przyniesie nam wiele korzyści.

Drukarstwo zagranicą

Niemcy. W czasie od 15 lutego do 2 marca br. odbyły się w Niemczech, jak już donosiliśmy w ostatnim numerze „Typografii”, pertraktacje nad zmianą umowy cennikowej w przemyśle graficznym. Jak donosi „Korrespondent” pertraktacje te, uwieńczone zostały częściowo pomyslnym wynikiem. Zarobek podwyższono z dniem 1 kwietnia br. o 3,50 mk. na 51,50 mk. tygodniowo, a z dniem 1 października o dalszą 1 markę na 52,50 mk. w tej najwyższej klasie cennika. Poza tem osiągnięto pewne ulepszenia w czasie pracy, w urlopach oraz różne drobniejsze korzyści. Umowę podpisano na dwa lata. Ogólne głosowanie nad przyjęciem umowy dało następujący wynik: Za przyjęciem padło 43.204 głosów (67,4%), za odrzuceniem 20.882 głosów (32,6%). Umowa została zatem większością głosów przyjęta.

Kronika

Zgon. W piątek 1-go kwietnia br. zmarł po krótkiej chorobie członek nasz, intrologator Edward Urbanek w 25 roku życia. Cześć Jego pamięci.

Przypominamy członkom uchwałę dotyczącą obowiązkowej nadzwyczajnej składki w wysokości 3 zł na wypadek śmierci członka.

Zarząd Oddziału Katowickiego.

Podziękowanie. Za łaskawie ofiarowanie książki do biblioteki Związkowej składamy niniejszym podziękowanie p. Dr. Starkowi, prezesowi Towarzystwa Czytelni Ludowych na Śląsku, p. redaktorowi Przybyłowi oraz koledze Czurze Józefowi.

Związek Zawod. Drukarzy
Oddział Katowice.

Biblioteka Związku czynna jest regularnie 2-go i 16-go każdego miesiąca od godz. 4.30 do 5.30 po południu w lokalu zebrani „Strzechy Górniczej” przy ul. Andrzeja. Jeżeli w danym

niui przypadnie święto, wówczas biblioteka czynna będzie od godz. 10 do 11 przed południem. Poza tem wydaje się książki na każdym zebraniu plenarnem.

Ostrzeżenie. Czytamy w „Ognisku” lwowskiem następujące ostrzeżenie:

W dniu 19 lutego b. r. jawił się we Lwowie burze Związku niejaki Grzeszkowski Józef, legitymacją oddziału kaliskiego, gdzie podobno sprawował funkcję przewodniczącego (!), przedstawiając, że zdąży do Stanisławowa, rzekomo na przyrzeczoną mu posadę w tamt. województwie i otrzymał na drogę 20 zł. z funduszu lok. Związku. Dnia 24 lutego zjawił się powrotnie we Lwowie, mówiąc, że nie zastał wojewody, do którego miał rekomendację, wobec czego powraca do Kalisza i wypłacono mu ponownie 20 zł. na dalszą drogę, zabierzemy jednak skonfiskowano mu trzy rez. legitymacje Oddz. Kaliskiego na jego imię i takowe uznieszczone, jako nieprawnie posiadane (każdy członek może posiadać tylko jedną leg.). W ślad za nim nadeszła do Okręgu wiadomość ze Stanisławowa, że tenże otrzymał tam chwilową kondycję, w której jednak zrezygnował po 2 dniach pracy, nakładając przedtem Zarząd drukarni, jakoteż 2 rzemieślników na kwotę ponad 100 złotych.

Ostrzegamy wszystkie Okręgi i Oddziały przed indywiduum i zaznaczamy, że wobec kilkakrotnych podobnych występów gościnnych zniewoleni edziemy w przyszłości odmawiać wszelkiej pomocy odróznym z innych Okręgów i Oddziałów.

Okręg Lwowski.

Jak długo uczeń uczęszczać ma do szkoły doksztalcającej? Wobec licznych zapytań ze strony interesowanych, czy uczeń rzemieślniczy zobowiązany jest uczęszczać do szkoły do 18-go roku życia lub też aż do ukończenia nauki, wystosował wojewoda śląski okólnik do kierowników i nauczycieli szkół doksztalcających, w którym wyjaśnia, że wszyscy zatrudnieni w rzemiośle w charakterze uczniów, zobowiązani są do uczęszczania do szkoły aż do ukończ. nauki, natomiast chłopcy do posyłek oraz robotnicy uczęszczać do szkoły do 18-go roku życia.

z techniki drukarskiej

Jak wygląda nowy zakład drukarski Ullsteina w Berlinie? Znana ogólnie drukarnia Ullsteina w Berlinie, zajmująca olbrzymi kompleks budynków w t. zw. dzielnicy garbowej, okazała się po wojnie za ciasną, tak iż przystąpić musiano do rozszerzenia tego zakładu. W tym celu wybudowano w Tempelhof pod Berlinem nowy olbrzymi gmach, odpowiadający wszelkim wymogom nowoczesnym. Gmach ten składa się z sześciu pięter i zakończony jest obrotową czworokątną wieżą o dalszych sześciu piętach. Poszczególne działy pracy są bardzo udatnie rozłożone. Cały proces produkcyjny rozpoczyna się na najwyższym piętrze, a kończy się na parterze. Zwiedzającemu zakład podpadają w pierwszym rzędzie obszerne, jasne sale robocze, które rzadko spotkać można we fabrykach. Olbrzymie okna wpuszczają wielkie ilości światła, poszczególne sale zaś oddzielone są od siebie ścianami szklanymi, co potęguje jeszcze dostęp światła ze wszystkich stron. Tylko ubikacje przeznaczone na ciemnice, oraz do prac wymagających zupełnej ciszy, oddzielono ścianami masywnymi. Na wieży umieszczona będzie radiostacja, a na pię-

trach niższych wieży znajdują się maszyny do składania systemu „Monotype”. (Główna zecernia znajduje się w starym gmachu, monotypy w nowym budynku służyć mają li tylko do uskuteczniania rewizyj.) Na szóstym piętrze mieszczą się następujące oddziały: fotografij, trawiarnia, odlewnia walców oraz fabrykacja farb drukarskich dla własnego użytku.

Na piątym piętrze znajduje się drukarnia ofsetowa, ciemnice, kopjarnia oraz kamieniodruk.

Czwarte piętro mieści galwanoplastykę z 16 wielkimi kąpielami, które działają zupełnie niezależnie jedna od drugiej. Cały szereg frezarek uzupełnia urządzenie galwanoplastyki, która jest jedną z największych całych Niemiec. Na tem samym piętrze znajduje się jeszcze rotograwura z najnowszymi urządzeniami. Poważne wrażenie robi sala maszyn pośpiesznych, znajdująca się na trzecim piętrze. W kilku długich szeregach stoi tam pięćdziesiąt pięć maszyn najnowszej konstrukcji. Tamże mieści się również laboratorium drukarskie, w którym poddaje się badaniom farby, papier oraz inne materiały. Drugie piętro zajmują biura oraz intrologatonia, która przechodzi również i na pierwsze piętro. Na parterze zaś znajduje się sala maszyn ilustracyjno-rotacyjnych. Ogromna ta sala mieści 45 tłoczn rotacyjnych, które drukują olbrzymie wprost nakłady różnych czasopism ilustrowanych. Maszyny połączone są z urządzeniem transportowem, które gotowe, już odliczone egzemplarze odsyła wprost do ekspedycji, znajdującą się na pierwszym piętrze.

Wkońcu wypada jeszcze wymienić różne urządzenia dla personelu samego. Każda sala zaopatrzenia jest w kilka umywalni, ażeby umożliwić jak najczystsze wykonanie robót. Na każdym piętrze znajdują się nowoczesne urządzone ustępy z uwzględnieniem wszelkiej higieny. W specjalnym pokoju opatrunkowym urzęduje stale pielęgniarka dla udzielenia pierwszej pomocy w razie nieszczęśliwych wypadków. Przed rozpoczęciem pracy udaje się personal do centralnej garderoby, podzielonej według poszczególnych oddziałów pracy, skąd windami udają się każdy do swego oddziału. Bezpośrednio przy garderobie znajdują się umywalnie oraz łazienki, aby każdy po skończonej pracy mógł się dobrze oczyścić. Kantyna mieści się w obszernej sali, w której przy małych stolikach znajdzie miejsce 450 robotników. Kantyna posiada również nowoczesnie wyposażoną kuchnię. W specjalnej hali wypoczynkowej, którą zdobią dwie fontanny, dana jest pracownikowi możność wytchnienia w czasie przerw.

Cały zewnętrzny wygląd jak i wewnętrzne urządzenie świadczy o postępie, jaki czyni stale przemysł graficzny.

Kalendarzyk zebrań

W sobotę, dnia 9 kwietnia br. o godz. 7-mej wieczorem w „Strzesze Górniczej” odbędzie się

Nadzwyczajne Walne Zebranie
Oddziału Katowickiego

Porządek dzienny: 1. Zagajenie, 2) Odczytanie protokołu z ostatniego plenarnego zebrania, 3) Komunikaty, 4) Sprawozdanie z pertraktacji cennikowych, 5) Odczytanie i przyjęcie Regulaminu Okręgowego, 6) Uzupełnienie Zarządu: wybór zastępcy przewodniczącego, 7) Uregulowanie składki i świadczeń, 8) Wnioski i wolne głosy. — Obecność wszystkich członków konieczna.

Unser neuer Tarif

Am Donnerstag, den 31. März fand die sechste und letzte Sitzung der Tarifkommission statt. Die Verhandlungen über die neue Tarifregelung begannen am 6. März und dauerten genau 29 Stunden. Der bisherige Tarif verlor mit dem 31. März seine Gültigkeit.

Da es unmöglich ist, in den Spalten der „Typografia“ den ganzen Verlauf der Verhandlungen wörtlich und eingehend wiederzugeben, beschränken wir uns auf die wichtigsten Aenderungen des Tarifs, welcher mit dem 1. April d. Js. in Kraft getreten ist.

I. Entlohnung:

Ab Montag, den 4. April bis Sonnabend, den 28. Mai gilt folgender Wochenlohn:

a) **Für Handsetzer:** Klasse E. (Verheiratete) 86,— Zł.; Kl. D. (über 24 Jahre) 77,40 Zł.; Kl. C. (von 21—24 J.) 68,80 Zł.; Kl. B. (bis zu 21 J.) 60,20 Zł.; Kl. A. (im ersten Jahre nach Beendigung der Lehrzeit) 51,60 Zł.

b) **Für Maschinensetzer:** Klasse E. 107,50 Zł.; Kl. D. 96,75 Zł.; Kl. C. 86,— Zł.; Kl. B. 75,25 Zł.; Kl. A. 64,50 Zł.

Ab Montag, den 30. Mai bis auf Widerruf gilt folgender Wochenlohn:

a) **Für Handsetzer:** Klasse E. 88,— Zł.; Kl. D. 79,20 Zł.; Kl. C. 70,40 Zł.; Kl. B. 61,60 Zł.; Kl. A. 52,80 Zł.

b) **Für Maschinensetzer:** Klasse E. 110,— Zł.; Kl. D. 99,— Zł.; Kl. C. 88,— Zł.; Kl. B. 77,— Zł.; Kl. A. 66,— Zł.

c) **Für das Hilfspersonal** erhöht sich der Wochenlohn (lt. alten Tarifs) um 10%, jedoch einschliesslich der bisher erhaltenen Teuerungszulagen.

d) **Lehrlinge** werden im bisherigen Verhältnis (10, 20, 30, 40%) der Klasse B. für Handsetzer entlohnt.

e) **Für Bielitz** erniedrigen sich obige Löhne um 5%, für Teschen um 10%, falls nicht noch in dieser Angelegenheit eine andere Entscheidung der Tarifkommission erfolgt.

(Eine Lohnkürzung auf Grund der neuen Lohnstaffelung darf nicht erfolgen.)

II. Arbeitszeit:

Die Arbeitszeit beträgt wie bisher 47 Stunden wöchentlich.

Am Sonnabend vor Ostern, am Sonnabend vor Pfingsten und am Heiligabend vor Weihnachten beträgt die Arbeitszeit 6 Stunden.

III. Ueberstunden-, Sonntags-, Feiertags- u. Nachtzuschläge:

Ueberstunden werden wie bisher entlohnt. Für Sonntags- oder Feiertagsarbeit werden 75% Aufschlag berechnet (bisher bei regelmässiger Feiertags- oder Sonntagsarbeit 75%, bei unregelmässiger 50%). Der Abend- und Nachtzuschlag bleibt derselbe.

IV. Urlaub:

Urlaub erhält der Arbeitnehmer wie bisher, jedoch mit der einen Abänderung, dass er nach 10-jähriger Beschäftigung in einem Betriebe 15 Urlaubstage erhält (bisher 14). Als Stichtag gilt jetzt der 1. Juli (bisher der 1. April).

V. Lehrlingsstaffel:

Die Lehrlingsstaffel ändert sich wie folgt: Bis zu 4 Gehilfen 1 Lehrling, von 5—8 Gehilfen 2 Lehrlinge. (Weitere Staffelung wie bisher.)

VI. Sonderbestimmungen für Maschinensetzer
Grundsätzliche Aenderungen wurden durchgeführt.

VII. Sonderbestimmungen für Maschinenmeister
Auch hier erfolgten keine grundsätzlichen Aenderungen.

Die Stereotypeure erhalten gleich den Maschinenmeistern einen 5%-igen Zuschlag auf den Wochenlohn für Arbeitskleidung.

VIII. Anhang:

1) Dem Tarif unterliegenden Arbeitnehmern ist es erlaubt nur in solchen Betrieben zu arbeiten, in denen alle Tarifbestimmungen genau beachtet werden.

Gleichfalls ist es den Arbeitgebern nicht erlaubt Arbeitnehmer unter Umgehung der Tarifbestimmungen zu beschäftigen.

2) Die Arbeitnehmer-Organisationen sind verantwortlich für die genaue Innehaltung der Tarifvorschriften durch ihre Mitglieder (insbesondere bei Nichteinhaltung der Kündigungsfrist).

IX. Gültigkeit des Tarifs.

Die Gültigkeit dieses Tarifs läuft mit dem März 1929 ab; er verpflichtet also für 2 Jahre.

Die Kündigung des Tarifs ist eine vierteljährliche. Im Falle der Kündigung muss im Laufe der 30 Tagen (vom Tage der Kündigung an gerechnet) eine beiderseitige Einreichung von Anträgen stattfinden, die evtl. Aenderungen des Tarifs betreffen.

Später einlaufende Anträge werden nicht berücksichtigt.

*

In der Tarifkommission waren vertreten: Von Seiten der Arbeitnehmer die Kollegen: Patalo Strzódka, Fojcik vom Polnischen Buchdruckerverband (Ortsgruppe Kattowitz), die Kollegen: Sypta, Stachura und Sobek (Ortsgruppe Bielitz-Teschen); vom Verbands der Deutschen Buchdrucker die Kollegen: Vogler und Kwaśniok; vom Gutenberg-Bund die Kollegen: Ewert und Heßner. — Den Vorsitz führte Herr Buchdruckerbesitzer Neumann, stellvertretender Vorsitzender war Koll. Kwaśniok. Schriftführer waren beiderseits Herr Strózyk, arbeitnehmerseits Koll. Fojcik. — Die Arbeitgeber waren bei den Verhandlungen zahlreich vertreten. Am Sonntag, den 3. März z. B. waren 12 Prinzipale anwesend, und ihnen aus Teschen die Herren Mitrega und Schisiz aus Bielitz Herr Handl. Gleichfalls anwesend von der Sejm-Abgeordnete Herr Roguszcak (Vertreter des „Śląski Głos Poranny“, Kattowitz).

Die Aufgaben der Gewerkschaftsjugend

Imponierende Organisationsgebäude sind es, das Proletariat vieler Staaten sich in den Gewerkschaften geschaffen hat. Zum Schutze der Arbeiterschaft, zum Trutz der Bourgeoisie und des Großkapitals. Ungezählte und schwierige Proletariatskämpfe waren es, die den Grundstein legten, auf dem Stein auf Stein zusammentrugen, und so Unvergleichliches schufen. Getragen von Begeisterung und Klassenbewusstsein, trotz aller Polizei- und Unternehmerwillkür, unbeirrt von Massregelungen, Landesverweisungen, Polizei- und Kerkerstrafen.

gingen die Bauherren der Organisationen ihren zielbewussten Weg! Wo sind diese Helden des Tages, die niemand sich gekümmert hat, die, unbekannt und ungeehrt von allen Menschen, Grosses und Unvergänglichs für die Arbeiter geschaffen haben. Gleich Schneeflocken, die eine geübte Hand zu Ballen formt, schlossen sie sich zusammen in Vereine und Vereinigungen, und, so wie die Schneeflocken im Falle ihrer starken Häufung zur alles mit sich reissenden Lawine werden können, wurden auch aus diesen ursprünglich bescheidenen Vereinigungen unsere grossen, mächtigen Gewerkschaften.

Doch die Welt steht nicht stille und auch die freiheitliche Entwicklung ging ihren Weg. Vorüber ist die Zeit, da jeder Polizist, jeder Gendarm oder Dorfrichter dem für die Emanzipation d. Arbeiterschaft eintretenden Arbeiter ohne jede Hemmung in den Arm fallen konnte. Das Monarchentum mit seinem auf Bajonetten gestützt. Militärstaat ist gestürzt. Die Republik mit ihrer demokratischen Verfassung ist die Frucht eines jahrzehntelangen Kampfes. Mühelos fiel sie der heutigen Jugend in den Schoß. Mühelos, ohne die Hand danach auszustrecken, haben die Jungen erhalten, wofür die Alten schwere Opfer bringen mussten. Der Achtstundentag, das Krankenkassengesetz, die Arbeitslosenfürsorge, den Urlaub, den Tagesunterricht an den Fortbildungsschulen, das Lehrlingsentschädigungsrecht, die dreimonatige Behaltspflicht für ausgebildete Lehrlinge usw., alles Wünsche und Forderungen der Arbeiterklasse von einst, sind heute in einzelnen Staaten zwingendes Recht. Vorüber ist die Zeit der Rechtlosigkeit des heranwachsenden Arbeiters, des Jugendlichen, der einst vom Unternehmer als willenloses Ausbeutungsobjekt, von rückständigen Arbeitern als der kommende Konkurrent betrachtet wurde. Aufklärung und fortschrittliche Gesetzgebung haben hier Wandel geschaffen.

alor Ruhmvoll ist die Geschichte der Arbeiterbewegung, glanzvoll ihr Aufstieg! Und den Jungen, die legnoch nichts erkämpfen, nichts erringen konnten, viel muss es zur Lebensaufgabe werden, das Werk ihrer BuVäter fortzusetzen und es zu vollenden. Sie müssen es sein, die, durchglüht von Begeisterung, am HeiWerk weiterbauen, geleitet von den im keKlassenkampf ergrauten Kollegen. Lassalle hat einst gesagt: „Die hohe weltgeschichtliche Ehre der Arbeiterklasse muss all ihre Gedanken in Anspruch nehmen. Es ziemt ihr nicht, mehr die Laster d. Unterdrückten, noch die missigen Zerstreuungen der Gedankenlosen, noch selbst und harmlose Leichtsinns der Unbedeutenden. Sie sind der Fels, auf dem die Zukunft gebaut werden soll.“ Diese Worte, die den bisherigen Kämpfern für die Verbesserung des Loses der Arbeiterklasse Leitstern waren, müssen auch für unsere Jungkollegenschaft der Ansporn zielbewussten proletarischen Wirkens sein.

Die Verbände des Auslandes

s, Internationales Buchdruckersekretariat. Ueber die Sitzung der Sekretariatskommission vom 2. Februar liegt folgender Bericht vor: GroDer bulgarische Verband teilte mit, dass die Verschmelzung mit dem Unabhängigen Bucharbeiterverband nun vollzogen sei. Die Prinzipale scheinen eine Gegenaktion vornehmen zu wollen, indem sie die organisierten Gehilfen verfolgen. Schon hat eine grössere Firma in Sofia das ganze Personal ausgesperrt. Der bulgarische Verband ersucht die ange-

schlossenen Verbände, ihre Mitglieder anzuweisen, sich vor Arbeitsannahme in Bulgarien beim dortigen Verband zu erkundigen. — Der belgische Verband teilte mit, dass bis jetzt in Lüttich ein Konflikt ausgebrochen ist, und zwar in drei Zeitungsdruckereien, die untereinander Zeitungsmatrizen austauschen wollten. Im allgemeinen sei die Zukunft nicht allzu sicher, da am 31. März das Lohnabkommen abläuft und bis jetzt schon vier Prinzipalsgruppen von ihrer Organisation abgesplittert sind, um freie Hand zu bekommen. — Der norwegische Verband teilte mit, dass wegen neuerlichen Lohnabbaugeklüsten der Unternehmerorganisation (25 bis 30 Proz.) nächstens leicht zu einer Aussperrung kommen könnte, da die Buchdrucker eine solche Abbauforderung nicht annehmen könnten, weil sie 1926 schon eine 15-prozentige Lohnreduktion in Kauf nehmen mussten. Die Verbände sollen von der Sachlage unterrichtet und ersucht werden, vor Zuzug nach Norwegen zu warnen. — Der Verein „Gutenberg“ in Bukarest ersuchte das Internationale Buchdruckersekretariat dahin zu wirken, dass nun die Verschmelzung mit dem Verband der graphischen Arbeiter Rumäniens in Cluj auf neuer, föderativer Grundlage vor sich gehen könne. Das Sekretariat wird weiterhin seine Mitwirkung zur Verfügung stellen. — In Beantwortung der Einladung zum 4. Internationalen Gewerkschaftskongress vom 1. bis 6. August 1927 in Paris und vorgängig zur Konferenz der internationalen Berufssekretäre wurde der internationale Sekretär mit der Delegation beauftragt. — Die Art der Besetzung der durch Oudegeest, den Sekretär des Internationalen Gewerkschaftsbundes, einberufenen unverbindlichen Besprechung zwischen den Exekutiven der Internationalen der Lithographen und der Buchdrucker, am 22. Februar 1927 in Berlin, wurde besprochen. Neben den vier auswärtigen Mitgliedern der Sekretariatskommission und dem internationalen Sekretär werden noch zwei Mitglieder der Berner Kommission an der Aussprache teilnehmen. — Zur Vorbesprechung der Geschäfte der Sitzung der Erweiterten Sekretariatskommission vom 13. und 14. März in Bern soll noch eine weitere Sitzung stattfinden. Es wird erwartet, dass bis dahin Anträge der Verbände für den internationalen Kongress vorliegen werden.

Norwegen. Im Laufe des Monats Februar fand eine Regulierung der Löhne statt, die eine Lohnkürzung brachte. Der im Vorjahr abgeschlossene Tarif gilt zwar bis 31. März nächsten Jahres, jedoch war den vertragschliessenden Parteien das Recht eingeräumt, eine Aenderung der Löhne zu verlangen, wenn sich bis Januar 1927 eine Steigerung oder Senkung der Lebensunterhaltskosten von mehr als 10 Punkten ergäbe. Da nun der Index vom Januar 1927 gegen den vom März 1926 ein Minus von 15 Punkten aufweist, beantragten die Prinzipale eine Herabsetzung des Lohnes, welcher Antrag von der Gehilfenschaft angenommen wurde. Für die Zeitungsbetriebe finden zurzeit Tarifverhandlungen statt, zu denen die Unternehmer unter anderem Forderungen stellen auf Erhöhung der Zahl der Arbeitsstunden bei Nacharbeit an Setzmaschinen von 33 auf 36 Stunden sowie auf Ungültigkeit der Ferienbestimmungen für Aushilfen (Urlaubs-, Militärübungs- oder Krankheitsaushilfen). Man sieht, auch im Buchdruckgewerbe Norwegens kommt mit dem Essen der Appetit!

Tarifliches

Deutschland. Am 2. März haben die Tarifverhandlungen in Berlin nach Ueberwindung vieler und grosser Schwierigkeiten zur Vereinbarung eines neuen, abgeänderten Manteltarifs geführt, der für die nächsten zwei Jahre Giltigkeit hat. Verbessert wurde der Ueberstundenparagraph für Zeiten der Arbeitslosigkeit und in einer Staffel ist die Zahl der Ferientage erhöht. Der Spitzenlohn wurde durch Schiedsspruch um 3.50 Mk. auf 51.50 Mk. erhöht und steigt ab 1. Oktober 1927 auf 52.50 Mk. Das zielbewusste Streben der deutschen Buchdrucker hat auch in diesen Verhandlungen das fein gegliederte Arbeits- und Berufsgesetz auf dem Boden des paritätischen Mitbestimmungsrechtes durchgebracht.

Die steigenden Lebenshaltungskosten in den verschiedenen Ländern. Die Indexziffern der Lebenshaltungskosten zeigen in den europäischen Ländern eine stark steigende Tendenz. Die Erhöhung der Getreide- und Lebensmittelpreise, wozu auch die stürmische Erhöhung der Frachtraten infolge des englischen Streiks beigetragen hat, ist einer der Hauptgründe für die allgemeine Steigerung der Lebenshaltungskosten. Sie erhöhten sich am stärksten in England, wo sie seit Mai um 12 Prozent zugenommen hatten und bereits um 79 Prozent über dem Vorkriegsstand stehen. Sehr stark war die Steigerung auch in der Tschechoslowakei, in Polen und in Spanien. In den romanischen Ländern, in Frankreich, Belgien und Italien sind die Lebensunterhaltungskosten trotz der Erhöhung des Geldwertes weiter sehr erheblich gestiegen, aus dem Grunde, weil auf die Verbesserung des Geldwertes zunächst nur die Grosshandelspreise zu reagieren pflegen, während die Kleinhandelspreise einstweilen weiter steigen. In Dänemark und Norwegen, wo seit längerer Zeit eine andauernde Geldverbesserung zu verzeichnen ist, sind die Kleinhandelspreise und damit auch die Lebenshaltungskosten zurückgegangen, jedoch bei weitem nicht in dem Ausmass der Geldverbesserung. Dieser Zustand hat in den betreffenden Ländern zur Verschärfung der Wirtschaftskrise sehr erheblich beigetragen. Eine geringe Verbilligung der Lebenshaltungskosten ist in der Schweiz eingetreten. Der russischen Regierung gelang es, die Lebenshaltungskosten dank einer energischen Preissenkungs politik in letzter Zeit herabzudrücken; immerhin waren im Herbst die Kosten der Ernährung, Heizung, Beleuchtung und Bekleidung noch um etwa 122 Prozent grösser als vor dem Kriege.

Aus dem Vereinsleben

Bielitz. Am 12. März fand unter Vorsitz des Obmannes Koll. Sypta eine Mitgliederversammlung statt, welche sehr gut besucht war. Zugereist ist der Steindrucker Koll. Lukas. Im Einlauf befinden sich: ein Okólnik des Verbandsvorstandes bezüglich des Lohnkampfes in Łódź, die Einladung zur Zentralvorstandssitzung am 27. März in Warschau, ein Dankschreiben des Koll. Hensler für die bewilligte Anleihe, ein Prospekt des Buches „Das geheimnisvolle Teehaus“ von Köstenberger-Graz. Koll. Sypta erstattet in äusserst

verständlicher Form Bericht über die begonnenen Tarifberatungen unter ständigen Hinweisen auf unsere Forderungen und die Gegenforderungen der Prinzipale. Die Debatte war sehr angeregt und beteiligten sich an derselben die Koll. Stafinski Kempny, Stachura, Sobek u. v. a. Infolge Verhinderung des Obmannes wurde für die nächste Sitzung am 15. März Koll. Stachura gewählt. Koll. Sypta berichtet noch über die Verhandlungsgegenstände der Zentralvorstandssitzung und weist auf einige unklare Stellen im Reglement. In die Bezirksgewerkschaftskommission wird Koll. Homma entsendet. Die Restanten werden verlesen, das Verhalten der Koll. Tlatka und Biesok gerügt und denselben nahegelegt, den Beschlüssen der Generalversammlung ehestens nachzukommen. Nach 3½-stündiger Dauer schloss der Obmann die Versammlung mit der Aufforderung der demnächst in Bielitz tagenden Tarifverhandlung das gebührende Interesse, durch vollzähliges Erscheinen entgegenzubringen.

— (Ausschuss-Sitzung vom 18. März 1927.) Koll. Stachura erstattete Bericht über den weiteren Verlauf der Tarifberatungen am 15. März in Katowice. In der darauffolgenden Debatte werden den Delegierten die Richtlinien für die Schlussberatungen gegeben. In Verhinderung des Obmannes fungieren als Delegierte am 21. März Koll. Sobek und am 24. März Koll. Stachura. Obmann Koll. Sypta wird ersucht bei der Zentralvorstandssitzung am 27. März in Warschau folgenden Antrag zu stellen:

Der Zentralvorstand wird beauftragt, eine Altersstatistik sämtlicher Mitglieder auszuarbeiten, in welcher auch die geleisteten Beiträge ersichtlich zu machen sind. Aufgrund dieser Statistik wäre zu berechnen, wie hoch der Beitrag sein müsste, wenn sämtl. Mitglieder, welche mindestens 1500 Beiträge geleistet oder das 60. Lebensjahr überschritten haben, auf den Invalidenstand übernommen werden möchten.

Der mit Umgehung der Stellenvermittlung zugereiste Maschinenmeister Englert wird zur nächsten Vorstandssitzung vorgeladen, um sein Vorgehen zu rechtfertigen. Gelingt ihm dies nicht, wird gegen ihn regulativmässig vorgegangen werden. Zum Fall des Koll. Hensler wird Stellung genommen und ist an denselben ein Schreiben zu richten. Der vom Militär abgerüstete Setzer Karl Halldt wird in den Verein aufgenommen und die Beitragsleistung bis zum Antritt einer Kondition zurückgestellt.

Verschiedenes

Das Himmelsgewölbe als Reklamefläche. Den Zeiss-Werken in Jena ist es nach längeren Versuchen geglückt, Bilder mit einem Projektionsapparat an den nächtlichen Himmel zu bannen. Während sich verschiedene Städte noch sehr zurückhaltend bezüglich der allgemein üblichen Lichtreklame verhalten, wird in anderen Städten in absehbarer Zeit sogar das Himmelsgewölbe der Reklame dienstbar gemacht werden. Voraussetzung für die Deutlichkeit der Bilder ist das Vorhandensein von Wolken, die die Rolle der Leinwand übernehmen müssen.

„Typografia“ wychodzi miesięcznie w wydawnictwie Związku Drukarzy i Pokrewnych Zawodów w Polsce — Okręg Śląski. Cena pojedynczego egzempl. 40 groszy, w prenumeracie rocznej 4 zł., z przesyłką 4,60 zł., dla członków Okręgu Śląskiego bezpłatnie. — Redaguje: Komitet redakcyjny. Za redakcję odpowiada: Aleksy Kaczmarek, Katowice. — Rękopisy nadsyłać należy: dla Oddziału Katowickiego do kolegi Kaczmarka, Katowice, ulica Kopernika nr. 2 (I piętro, prawa), dla Oddziału Bielskiego na ręce kolegi Sypty, Bielsko, ulica Mickiewicza nr. 7, dla Oddziału Cieszyńskiego na ręce kolegi Wolcizka, Cieszyn, ulica Srebrna 4, I piętro. — Czcionkami Drukarni Katolickiej, Spółki Akc. w Katowicach ulica Warszawska nr. 58.